

Percipias rerum sit quantula portio, verbis
Quam nos magnificis in regna superba secamus,
Partimur ferro, mercamur sanguine fuso,
Ducimus exigua gleba de parte triumphos,
Illa etenim moles per se spectata seorsim,
Magna quidem: si cum stellaris tegmine cœli
Componas, puncti instar erit, vel seminis, unde
Condidit inumeros senior Gargetius orbes.

Hac illi est hominum sedes, hæc illa ferarum
Et volucrum domus: hoc augusto è carcere quantum
Surripit Oceanus terra circumfluvus humor,
Quique per Hercules irrumpens diuertia metu,
Europam Libycis late sejungit ab oris:
Addit huc claustra Arabum, queq; arctant equora
Hyrcanos: huc adde lacus luxa q; paludes, (campos

Et que præcipiti labefactant flumina montes
Vertice, vel pigris stagnant immota lacunis.
Dumque hæc vi rapiunt, hæc orbem gurgite mergunt,
Conditur exigua sub aquis pars maxima terra.
Quod superest, magno velut Insula parva profundo
Inuata: hæc etiam quanum vel squaler arenis:
Vel tumet in vastos sine fruge, sine arbore montes;
Vel nimis ardet flammis? vel frigore torpet:
Vel jacet humano indocilis mansuete cultu,
Vel fœcunda malis animantium in funera succia:
O pudor, o stolidi præceps vesania voti!
Quantula pars rerum est, in qua se gloria tollit,
Fra fremit, metus exanimat, dolor urit, egestas
Cogit opes ferro, insidiis, flammâ atque veneno:
Scilicet & trepido fervent humana tumultu.

DE M V N D O.

Nomen à quo &
cur inditum.

NIVERSITAS hæc, quæ ob mentis humanæ sacraria magis, quam oculorū aciem ob-
versatur, ab elegantiâ perfecta & absolutâ puritate; Latinis Mundus dicitur. Is Plin. Na-
turalis historiæ lib. II. cap. I. cuius circumflexu teguntur cuncta. Apuleio, admirandam om-
nibus machinam depingenti, qui societate Cœli & Terra constat, & eorum naturis quo ueniū-
que sunt. Ius formam in speciem Orbis absolutissimi globaram esse, nomen in primis, &
consensus in eo mortalium Orbem appellantium pingentiumq;, sed & argumenta rerum
doçent: non solùm quia talis figura est capacissima & simplicissima, omnib[us]que sui parti-
bus vergit in se, ac sibi ipsi tolerandæ est, t[em]p[or]e includit & continet, nullarum egés com-
paginum, nec finem aut initium ullis sui partibus sentiens: sed oculorum quoq; probatione, quod cōvexus un-
dique sit quacumque cernatur, quodque partes habeat ejusdem formæ, cùm id accidere in aliâ non possit figu-
ra. Ut ridiculi meçtò existimandi sint, qui non figuræ sphærica vel rotundum, sed alius etiam figuræ eum esse sunt
arbitrati. Partes mundi duæ sunt, Ætherea sive cœlestis, & Elementaris sive sublunarîs. Ætherea est lucida illa
regio sphæras cœlestes omnes cōplexa, immunis ab omni variatione: Elementaris est ea quæ infra illos Orbēs cō-
stituta, generationē corruptionēque admittit, estq; non tantum corporum simplicium, ut sunt Ignis, Aëris, A-
qua, Terra: verū etiā eorum quæ ex hisce componuntur: quorū quinq; genera Sapientes prodiderunt. Sunt enim
quædā imperfæctæ mixta, quæ Meteora appellamus, Gradi[n]es, inquā, Pluviae, Nubes, Tonitrua, Fulgura, Ventia-